

תרגיל העורף הלאומי "נקודת מפנה" 5

קובץ שאלות ותשובות למוקדי המידע העירוניים
יוני 2011

בקרו באתר האינטרנט של פיקוד העורף

www.oref.org.il

מרכז המידע של פיקוד העורף 1207

תוכן עניינים

<u>עמודים</u>	<u>נושא</u>
3	דגשים ומסרים לתרגיל "נקודת מפנה" 5
4	הנחיות התנהגות ליום התרגיל
6	מידע כללי אודות התרגיל
8	השתתפות הציבור בתרגיל
9	עיתוי התרגיל
10	אזעקת התרגול
10	חלוקת ערכות מגן במסגרת התרגיל
11	האיום – כללי
12	הנחיות ההתגוננות במצב חירום
14	בחירת המרחב המוגן
18	אחריות וחוקיות בנושא המקלטים
20	התרעה ופערי צפירה
22	אוכלוסיות בעלות צרכים מיוחדים
26	היערכות קשישים
27	תרגיל מוסדות רווחה

פיקוד העורף

דגשים ומסרים לתרגיל "נקודת מפנה 5"

1. תרגיל עורף לאומי יתקיים זו השנה החמישית ברציפות בין התאריכים:
19-23/6/2011
2. במסגרת התרגיל יתרגלו רשות החירום הלאומית (רח"ל), פיקוד העורף, משטרת ישראל, מגן דוד אדום, כיבוי אש, משרדי הממשלה והרשויות המקומיות, מתן מענה לעורף האזרחי בתרחישי החירום השונים.
3. ביום רביעי, 22.6.2011, יתורגל כלל העורף האזרחי בשטח מדינת ישראל. בשעה 11:00 בבוקר ובשעה 19:00 בערב בדיוק תישמע אזעקת תרגול בכל רחבי הארץ. עם הישמע האזעקה יתבקשו כלל אזרחי המדינה להיכנס למרחבים המוגנים בהתאם לזמן ההתרעה העומד לרשותם.
4. התרגיל מתבצע על-פי תוכנית האימונים והתרגילים השנתית של צה"ל, הנקבעת מראש.
5. התרגיל מהווה הזדמנות שנתית נוספת להכנת כלל הציבור והרשויות המקומיות למצבי חירום, העשויים לפקוד אותנו ללא זמן להכנה מוקדמת.
6. במסגרת תרגיל "נקודת מפנה" 5 יושם דגש על תרגול והכנת הרשויות המקומיות.
7. תרגול חלוקת ערכות מגן בנוסף לחלוקה באמצעות דואר ישראל – במסגרת תרגיל העורף הלאומי תפתחנה תחנות פיקוד העורף לחלוקת ערכות מגן, בנוסף לחלוקה שמתבצעת על-ידי דואר ישראל. התחנות תפתחנה ליום אחד בלבד, ביום ד' 22 יוני 2011 בישובים טבריה, שפרעם, רעננה והוד השרון. כתובות מדויקות של התחנות יפורסמו באיגרת שתופץ לתושבים המתגוררים בסמיכות.

8. פיקוד העורף בשיתוף כל ארגוני החירום וההצלה, משרדי הממשלה, הרשויות המקומיות ומאות ארגוני המתנדבים הפועלים בעורף ערוכים לסייע בשעת חירום. עם זאת הערכות מוקדמת שלכם ושל בני ביתכם ופעילות נכונה במצב החירום, התנדבות, סיוע וערבות הדדית – הם המפתח לעמידה איתנה של כולנו לאורך זמן.
9. ציבור אשר מתכוון מראש, יתמודד בצורה טובה ואפקטיבית עם מצבי החירום.
10. המשפחה הינה מסגרת חשובה ומשמעותית ולכן מומלץ שרוב העשייה תתבצע במסגרת זו.
11. פיקוד העורף שיפר את מערכות ההתרעה כך שבזמן חירום, לכל אזור בארץ יינתן זמן התרעה שונה.
12. במצב חירום תופעל האזעקה רק באזור שבו קיימת סכנה של נפילת טילים כך שניתן יהיה לשמור, במידת האפשר על השגרה ביתר האזורים.
13. פעולות פשוטות היום יכולות להציל חיים בחירום.
14. ההישמעות להנחיות פיקוד העורף הוכחה, הן במלחמת לבנון השנייה והן במהלך מבצע 'עופרת יצוקה', כמצילה חיים.
15. מי ששהה בתוך מבנה נפגע פחות מאנשים ששהו בזמן ירי רקטות וטילים, מחוץ למבנים.

הנחיות התנהגות ליום התרגיל – 22 ביוני 2011

1. בזמן השמע האזעקה, מתבקשים תושבי המדינה להיכנס למרחב המוגן שנבחר מראש, בהתאם לזמן העומד לרשותם.
2. הכניסה למרחבים המוגנים תתבצע בכל מקום – בבית, במקום העבודה וכדומה.
3. במידה והכניסה למרחב המוגן במהלך התרגיל כרוכה בשיבוש בלתי סביר של שגרת החיים, ניתן להמשיך בפעילות. נבקש להזכיר (בהישמע האזעקה), את הפעולות אשר נדרש לבצע במצב החירום: כניסה למרחב המוגן שיוגדר ויסומן מראש ושהייה בו במשך 10 דקות.
4. כלל השירותים החיוניים במשק, לרבות בתי חולים, ימשכו כסדרם.
5. כנסים ואירועים המוניים, ימשכו כסדרם.

6. כל תנועת כלי הרכב לרבות תחבורה ציבורית ומכוניות פרטיות, תמשך כסדרה גם בעת הישמע האזעקה.

7. בנוסף לאזעקות התרגיל הארציות שיושמעו ב – 22 ביוני בשעה 11:00 ובשעה 19:00, ייתכן ותושמענה אזעקות נוספות במהלך השבוע באזורים שונים בארץ. הודעות מפורטות יפורסמו באמצעי התקשורת.

בכל הקשור לקשיים ותקלות בשמיעת האזעקה – יש לפנות למרכז המידע של פיקוד העורף בטלפון 1207.

בנושאים הקשורים למקלטים משותפים וציבוריים – יש לפנות למוקדי המידע העירוניים.

**למידע נוסף ניתן לפנות למרכז המידע של
פיקוד העורף בטלפון 1207
לאתר האינטרנט בכתובת WWW.OREF.ORG.IL
ולדף הפייסבוק**

מידע כללי אודות התרגיל

1. ש: מהו התרגיל? למה הוא נועד?

ת: תרגיל נקודת מפנה הינו תרגיל העורף הלאומי השנתי המתקיים זו השנה החמישית ברציפות.

התרגיל הינו תרגיל משולב של פיקוד העורף, רשות החירום הלאומית, משטרת ישראל, מד"א, שירותי הכבאות, משרדי הממשלה והרשויות המקומיות.

מטרת התרגיל הינה לשפר את מוכנות הארגונים והתושבים להתמודדות עם מצבי החירום.

2. ש: מה יהיה במסגרת התרגיל?

ת: במהלך התרגיל יתרגלו משרדי הממשלה, הרשויות המקומיות וגופי תשתיות לאומיות, תרחישי מלחמה לרבות נפילות של טילים מסוגים שונים. השנה, זו השנה השלישית שבה פיקוד העורף מבקש גם מכלל תושבי המדינה לתרגל כניסה למרחבים המוגנים.

- ביום רביעי ה- 22/6 בשעה 11:00 בבוקר ובשעה 19:00 בערב תשמע ברחבי הארץ אזעקת תרגול עולה ויורדת למשך דקה וחצי. מטרתן של אזעקות התרגול היא לתרגל את כלל התושבים בכניסה למרחב המוגן שבחרו הן במקום עבודתם והן בביתם וכן לבחון את תקינות מערך הצופרים במדינה.

- ביום ד' 22 ביוני 2011 תפתחנה ליום אחד בלבד, תחנות פיקוד העורף לחלוקת ערכות מגן, בנוסף לחלוקה שמתבצעת על-ידי דואר ישראל. החלוקה תתבצע בישובים: בטבריה, שפרעם, רעננה, הוד השרון. כתובות מדויקות של התחנות יפורסמו באיגרת שתופץ לתושבים המתגוררים בסמיכות לתחנות החלוקה.

השתתפות הציבור בתרגיל

1. ש: מה אני צריך לעשות בזמן האזעקות?

ת: עליך להיכנס למרחב המוגן אותו בחרת מראש, על-פי זמן ההתרעה הניתן באזור שבו אתה נמצא.

מוסדות חינוך – על פי הנחיות משרד החינוך שהופצו בחוזר מיוחד לתרגיל. במידה ולא קיבלו את ההנחיות, עליהם לפנות לקב"ט העירייה.

במידה והכניסה למרחב המוגן כרוכה בשיבושים משמעותיים לשגרת החיים, יש להמשיך בפעילות תוך אזכור הפעולות אשר עלינו לבצע **במצב החירום**: כניסה למרחב המוגן (אותו נגדיר ונסמן מראש) ושהייה בו במשך 10 דקות.

2. ש: מה עליי לעשות במידה ובזמן הישמע אזעקת התרגול אני נוסע ברכב?

ת: על מנת לא לשבש את התנועה, הנוסעים ברכב מתבקשים שלא לעצור בצידי הכביש ביום התרגיל וזאת בניגוד להנחיות בשעת חירום על פיהן בזמן הישמע אזעקה, נדרש לרדת מהרכב ולהיכנס למרחב מוגן קרוב או לשכב על הקרקע ולהגן על הראש באמצעות הידיים.

3. ש: למה בכלל להתכונן היום? ודאי יהיה זמן להתכונן לפני המלחמה.

ת: מצבי חירום בכלל ומלחמה בפרט, עלולים לפקוד אותנו ללא זמן להכנה מוקדמת ולכן הזמן הטוב ביותר להתכונן כדי להתגונן הוא כבר היום, בשגרה. פעולות ההכנה הן מעטות ופשוטות ובכוון להציל חיים.

4. ש: מה בעצם אני אמור לעשות היום?

ת: סכנות ומצבי חירום עלולים להתרחש ללא זמן להכנה מוקדמת. ניסיון העבר מוכיח כי אנשים שהתכוננו וידעו כיצד להתמודד עם מצבי חירום, הצליחו לפעול בצורה נכונה והצילו את עצמם ואת בני משפחתם. פעולות פשוטות היום – יצילו את משפחתך בשעת חירום. כבר היום עליך לבצע מספר פעולות:

- לדעת כמה זמן ניתן לך לכניסה למרחב המוגן בעת הישמע האזעקה באזור שבו אתה שוהה.
- לבחור את המרחב המוגן שלך, בהתאם לזמן ההתרעה המוגדר באזור שבו אתה נמצא. מידע לגבי זמן ההתרעה ניתן למצוא באתר האינטרנט בכתובת www.oref.org.il, בפייסבוק או במרכז המידע בטלפון 1207.
- להכין את הציוד למרחב המוגן
- להכיר את הנחיות ההתגוננות במצבי החירום השונים

- להכין תוכנית חירום משפחתית
 - להיערך לטיפול בקשישים ובאנשים עם צרכים מיוחדים
5. **ש: למה אני כאזרח צריך לעשות פעולות בכלל? המדינה והצבא צריכים לדאוג לביטחון שלי.**

ת: במצבי מלחמה, יבואו לידי ביטוי שלושה מרכיבים מרכזיים.

- הראשון - הפעילות הצבאית ההתקפית אשר מטרתה להבטיח את קיומה וריבונותה של המדינה ולהסיר את האיום מן העורף.
 - השני - הפעילות ההגנתית באמצעות חיל האוויר ומערכות הגנה נגד טילים, כגון: מערך החץ והפטריוט.
 - השלישי כולל את פעולותיו של האזרח בעורף בשלב ההכנה ובזמן האירועים וכמו כן את פעולותיהם של ארגוני הביטחון וההצלה, משרדי הממשלה והרשויות.
- יחד עם זאת, רק אתה יכול להכין את עצמך ואת משפחתך למצבי חירום. ניסיון העבר מוכיח שאנשים שהתכוננו וידעו כיצד להתמודד עם מצבי חירום, הצליחו לפעול בצורה נכונה והצילו את עצמם ואת בני משפחתם.

עיתוי התרגיל

1. ש: האם ישנה כוונות למלחמה ולכן יש תרגיל?

ת: תרגיל העורף הלאומי הינו תרגיל שנתי שנקבע ותוכנן לפני כשנה והוא מתקיים על פי תכנית העבודה הצה"לית השנתית. פיקוד העורף וארגוני החירום וההצלה מקיימים תרגילים מסוגים שונים לאורך כל השנה. פיקוד העורף ממליץ לתושבים להיערך למצבי חירום – כבר בשגרה, לבחור את המרחב המוגן ביותר ולהצטייד. אין כל מידע קונקרטי על מצב חירום או הגברת כוונות.

2. ש: למה מתרגלים עכשיו?

ת: סכנות ומצבי חירום עלולים להתרחש בלי זמן מספיק להכנה מוקדמת. תרגיל העורף הלאומי הינו תרגיל שנתי הנקבע ומתוכנן זמן רב מראש ומטרתו לתרגל את כלל ארגוני החירום וההצלה במדינה ואת כל אזרחי המדינה למצבי החירום. פיקוד העורף וארגוני החירום וההצלה מקיימים תרגילים מסוגים שונים לאורך כך השנה. פיקוד העורף ממליץ לתושבים להיערך למצבי החירום השונים – כבר בשגרה, לבחור את המרחב המוגן על-פי זמן ההתרעה ולהכינו כבר היום. ניסיון העבר מוכיח כי אנשים שהתכוונו וידעו כיצד להתמודד עם מצבי חירום, הצליחו לפעול בצורה נכונה והצילו את עצמם ואת בני משפחתם.

אזעקות התרגול

1. ש: מתי תהיה האזעקה?

ת: השנה, בשונה משנים קודמות, יישמעו שתי אזעקות ארציות ב-22 ביוני 2011 במסגרת תרגיל העורף הלאומי.

הראשונה בשעה 11:00, לתרגול הציבור במקום העבודה.

השנייה בשעה 19:00, לתרגול הציבור בבית, בחיק המשפחה.

2. ש: איך תשמע האזעקה והיכן?

ת: אזעקות התרגול אשר יישמעו ביום רביעי ה-22 ביוני 2011, בשעה 11:00 בדיוק ובשעה 19:00 יהיו אזעקות עולות ויורדות ויישמעו למשך דקה וחצי בכלל הארץ פרט ליישובי הדרום בהם תשמע אזעקה בהתאם לזמני ההתרעה באותו אזור.

האזעקה תופעל בכל רחבי הארץ, בישובי עוטף עזה (0 עד 7 ק"מ מרצועת עזה) לא תשמע אזעקה כלל.

3. ש: האם אזעקת התרגול תישמע גם ברדיו ובטלוויזיה?

ת: כן, האזעקה תישמע ברדיו ובטלוויזיה הארציים (ערוץ 1, 2 ו-10) וכן ברדיו האזורי.

4. ש: האם תצא הודעה בניפרים של החרשים אודות האזעקה?

ת: כן, תימסר הודעה בנוסח "אזעקת תרגול" בניפרים של החרשים.

חלוקת ערכות מגן במסגרת התרגיל

1. ש: למה נפתחות תחנות חדשות בשבוע של תרגיל עורף לאומי?

ת: במסגרת תרגיל העורף הלאומי, ייפתחו 4 תחנות חלוקת ערכות מגן ברחבי הארץ אשר יישארו פתוחות ליום אחד בלבד. התחנות נפתחות במקביל לתחנות הפתוחות והמנוהלות על-ידי דואר ישראל.

2. ש: קיבלתי הביתה הזמנה למשיכת ערכת מגן באזור מגורי. האם אני מחויב להגיע?

ת: ההזמנה נועדה לעדכנך בדבר פתיחת תחנת חלוקת ערכות מגן בסמוך למקום מגוריך. אינך מחויב להגיע לתחנה אך עם זאת, מומלץ לנצל את נגישות התחנה ולהגיע למשוך ערכות לך ולבני משפחתך.

3. ש: האם רק מי שקיבל הזמנה בדואר יכול לגשת לתחנה בעיר?

ת: התחנות נועדו לתושבים המתגוררים בסמוך לתחנה אך כל אחד יכול לגשת ולקבל ערכה בהצגת תעודת זהות.

4. ש: מהן שעות הפעילות של התחנות?

ת: התחנות נפתחות ליום אחד בלבד ויפעלו מ-08:00 עד 18:00.

5. ש: איפה ממוקמות התחנות הנפתחות במסגרת התרגיל?

ת: התחנות יפתחו בטבריה, שפרעם, רעננה, הוד השרון. כתובות מדויקות של התחנות יפורסמו באיגרת שתופץ לתושבים המתגוררים בסמיכות לתחנות.

האיום – כללי

1. ש: האם צפויה מלחמה?

ת: נדגיש שאין בידינו כל מידע קונקרטי על אירוע חירום או מלחמה

הצפויים בקרוב.

הכנת אוכלוסייה למצבי חירום, כבר בימי שגרה, היא הדרך הנכונה והיעילה ביותר להתמודדות טובה יותר במצבי חירום. ממחקרים רבים שנערכו בארץ ובעולם למדנו כי הכנה של ציבור להתנהגות נכונה במצבי חירום משפרת את ההתמודדות. מעבר לכך, המחקרים מראים כי מידע מפחית חרדה. פיקוד העורף מקיים באופן שוטף פעילויות הדרכה והנחייה של הציבור להערכות למצבי חירום שונים. התרגיל הנוכחי מהווה חלק מתפיסה זו ומתקיים אחת לשנה. תרגיל נקודת מפנה מתקיים זו השנה הרביעית ברציפות במועד ידוע ומתוכנן מראש, כחלק מהערכות כלל ארגוני החירום וההצלה. מטרתו של התרגיל, להכין את הציבור כבר בשגרה, להתמודדות עם מצבי חירום מתוך הבנה כי הכנת אוכלוסייה למצבי חירום, כבר בשגרה, היא הדרך הנכונה והיעילה ביותר להתמודדות טובה יותר במצבי חירום.

הנחיות ההתגוננות במצב חירום

1. ש: מהן הנחיות ההתגוננות?

ת: בזמן הישמע אזעקה או קול נפץ, יש לפעול על פי ההנחיות הבאות:

א. לשוהים במבנה

עליך להיכנס למרחב המוגן אותו תבחר בהתאם לזמן העומד לרשותך על פי האזור שבו הינך נמצא מרגע הישמע האזעקה לפי סדר העדיפות הבא:

(1) ממ"ד (מרחב מוגן דירתי) או ממ"ק (מרחב מוגן קומתי) הם הבחירה המועדפת.

(2) מקלט בבניין – אם חדר המדרגות הינו פנימי, עליך לרדת למקלט דרך המדרגות ללא קשר לזמן הנדרש כדי להגיע אליו (מאחר וחדר המדרגות מהווה מיגון טוב אף הוא). אם חדר המדרגות אינו מוגן ופנימי, יש לרדת למקלט רק בתנאי שניתן להגיע אליו תוך פרק הזמן המוגדר באזורך מרגע הישמע האזעקה.

(3) מקלט ציבורי - בתנאי שניתן להגיע אליו תוך פרק הזמן המוגדר באזורך מרגע הישמע האזעקה.

(4) חדר פנימי – אם אין ברשותך ממ"ד, ממ"ק או מקלט שניתן להגיע אליו בזמן, עליך לבחור בתוך ביתך את החדר הפנימי ביותר, בעל מינימום קירות חיצוניים, חלונות, דלתות ופתחים (למתגוררים באזור הדרום בישובים עד 30 ק"מ מרצועת עזה – חדר המרוחק מכיוון האיום).

(5) דירי הקומה העליונה במבנה ללא ממ"ד או ממ"ק יבחרו בחדר המדרגות ובקומה אחת מתחת לדירתם כמרחב מוגן.

ב. לשוהים בבנייה קלה (יביל) – היביל מקנה הגנה חלקית בלבד. בעת הישמע אזעקה, עליך לשכב על הרצפה ולהגן על הראש באמצעות הידיים.

ג. לשוהים בחוץ

יש להיכנס מייד למבנה קרוב. אם אין מבנה סמוך יש לשכב על הקרקע ולהגן על הראש באמצעות הידיים.

ד. לנוסעים ברכב

יש לעצור בצד הדרך ולהיכנס למבנה קרוב.
במידה ולא ניתן להגיע למחסה בפרק הזמן העומד לרשותך, יש לעצור בצד הדרך, לצאת מהאוטו, להתרחק ממנו, לשכב על הקרקע ולהגן על הראש באמצעות הידיים.

2. **ש: למה יש זמן שונה מאזור לאזור על מנת להיכנס למרחב המוגן ?**
ת: פיקוד העורף שיפר את מערכות ההתרעה כך שבזמן חירום, לכל אזור בארץ יינתן זמן התרעה שונה. האזעקה תופעל, באמצעות מערכת הצופרים, רק באזור שבו קיימת סכנה של נפילת טילים.
3. **ש: כמה זמן עליי לשהות במרחב המוגן מרגע הישמע האזעקה ?**
ת: יש לשהות במיגון במשך 10 דקות. במידה ובעת השהיה במיגון תישמע אזעקה או קול נפץ, פעם נוספת – יש להמשיך ולשהות במיגון 10 דקות נוספות.
4. **ש: איך עליי להתנהג במרחב המוגן בעת הישמע אזעקה ?**
ת: אחרי כניסתך למרחב המוגן, עליך לשבת מתחת לקו החלון ולא מול החלון ולהגן על הראש באמצעות הידיים.
5. **ש: כיצד יש לנהוג לאחר אירוע ?**
ת: אם לא ניתנה הוראה אחרת, ניתן לצאת מהמיגון רק לאחר 10 דקות ולהמשיך ולהאזין להנחיות באמצעי התקשורת.
6. **ש: מה עליי לעשות במידה וראיתי רקטה / טיל על הארץ ?**
ת: במידה וראית רקטת או טיל על הארץ יש להתרחק מן המקום, להרחיק סקרנים ולהודיע למשטרה. אין לגעת ברקטה או בחלק ממנה.
7. **ש: מה הנחיות ההתגוננות במוסדות חינוך ?**
ת: בעת השמע אזעקה או קול נפץ יש להיכנס למרחב המוגן ביותר שהוגדר בהתאם לזמן המיגון העומד לרשותך באזור.
במהלך שיעור -
סדר עדיפות לכניסה למיגון – מקלט, מרחב מוגן תיקני, חדר מדרגות, קומת מרתף. אם אחד מאלו אינם קיימים – יש לשכב בכיתה על הרצפה רחוק ככל שניתן מחלון.
לאחר 10 דקות או ע"פ הנחיית ביה"ס יש לשפר מיגון ולהיכנס למרחב התקני שהוגדר ויועד.

בהפסקה [בחוץ] –

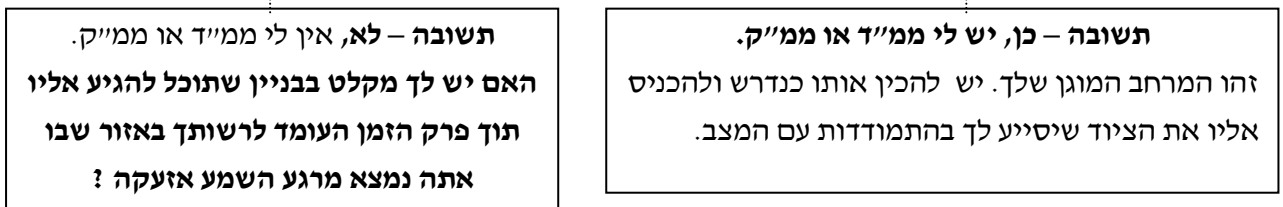
יש להיכנס למבנה קרוב בהתאם לזמן העומד לרשותך. אם אין מבנה בקרבת מקום או אם הינך נמצא בשטח פתוח, יש לשכב על הקרקע ולהגן על הראש באמצעות הידיים.

בחירת המרחב המוגן

1. ש: איך אבחר את המרחב המוגן שלי ?

ת: לכל דירה ומבנה יש את המרחב המוגן שלו. אסייע לך לבחור את המרחב המוגן בביתך. אשאל אותך מספר שאלות ויחד נבחר את המרחב הכי מוגן לך ולבני משפחתך:

האם יש בביתך ממ"ד או ממ"ק?

תשובה – כן, יש לי מקלט בבניין ואני יכול להגיע אליו תוך פרק הזמן העומד לרשותי באזור בו אני נמצא.
אם כך, זהו המרחב המוגן שלך.
חשוב לוודא שהמקלט מטופל וניתן לשהות בו. דבר עם שכניך והכינו אותו לשימושכם.
(* ניתן להגיע למקלט בבניין ללא התניית זמן אם ההגעה אליו הינה דרך חדר מדרגות פנימי.

תשובה – לא, אין לי מקלט בבניין או שאני לא יכול להגיע אליו תוך פרק הזמן.
האם אתה מתגורר בקומה אחרונה במבנה או בבית פרטי בעל קומה אחת?

תשובה – לא,
אני לא מתגורר בקומה אחרונה
אם כך, עליך לבחור את המרחב הכי פנימי בתוך הדירה שלך.
יש לבחור מרחב שתוכל להגיע אליו תוך פרק הזמן העומד לרשותך באזור בו אתה נמצא, מרגע השמע האזעקה. על המרחב להיות בעל מינימום קירות חיצוניים, מינימום חלונות ופתחים. אם לא מצאת חדר שכזה תוכל לבחור מרחב שהוא מסדרון פנימי או מבואה.
אין לבחור במרחב בעל חלונות זכוכית גדולים או שקירותיו מצופים במראות או זכוכית כמו שירותים ואמבטיה מחשש שיתנפצו כתוצאה מההדף.

תשובה – כן, אני מתגורר בקומה אחרונה או בבית פרטי בעל קומה אחת
אם כך, **המתגורר בבניין בקומה אחרונה**, יצא לחדר המדרגות (בתנאי שהוא פנימי במבנה) וירד קומה אחת.
זהו המרחב המוגן שלך. יתכן וזה לא נוח עבורך לשהות בחדר המדרגות אך זהו המיגון הטוב ביותר עבורך. ניתן לבדוק אפשרות לשהייה בדירת שכנים.
לשוהים בבית פרטי בעל קומה אחת בלבד –
להסתגר בחדר פנימי.
לאחר שעות ספורות מומלץ להיכנס למקלט ציבורי בקרבת מקום מגוריך ולשהות בו. מומלץ כבר היום להכיר את מיקומו של המקלט. לשם כך, עליך לפנות לרשות המקומית

עכשיו לאחר שבחרנו את המרחב המוגן שלך מומלץ להכין אותו על פי ההנחיות ולהכניס פנימה ציוד חיוני.

2. ש: כיצד עליי להכין את המרחב המוגן?

ת:

- יש לוודא כי גודל החדר ומספר מקומות ישיבה/שכיבה מתאים למספר השוהים בו.
- יש לפנות חפצים כבדים ושבירים (כלי חרסינה וזכוכית, מכשירי חשמל, תמונות ומראות, עציצים וכו') מקירות או ממדפים.
- במידה ויש תריסים יש לסגור אותם.
- ציוד מומלץ לשהייה בחדר המוגן
 - (1) אמצעי תקשורת שיעזרו לך להישאר מעודכנים (מחשב, טלויזיה, רדיו).
 - (2) 3 ליטרים מים בבקבוקים סגורים בעבור כל אדם ליממה אחת. מומלץ להכין מים לשלוש יממות.
 - (3) מזון באריזות סגורות, כגון שימורים או חטיפים
 - (4) תאורת חירום או פנס וסוללות.
 - (5) ערכת עזרה ראשונה.
 - (6) מטף לכיבוי אש.
 - (7) רשימת טלפונים של ארגוני החירום, של בני המשפחה והשכנים.
 - (8) דברים שינעימו את הזמן ויקלו את השהייה כגון משחקים, עיתונים, ספרים.
 - (9) העתקי מסמכים חשובים, מסמכים רפואיים, מרשמי תרופות בשימוש קבוע, מסמכי זיהוי, מסמכים אישיים ומסמכים פיננסיים.
 - (10) תיק ציוד אישי למקרה של פינוי נדרש בשעת אירוע שיספיק לכמה ימים.
 - (11) ציוד איטום: יריעות ניילון מסוג פוליאטילן בעובי 100 מיקרון לפחות וסרט הדבקה רחב ושקוף בעובי 30 מיקרון לפחות וברוחב 50 מ"מ שיספיקו לאיטום פתחי החדר.
 - (12) טלפון סלולארי, מטען וסוללה.

3. **ש: אני גר בקרוואן / בית עם גג רעפים / בית עם גג אזבסט. מה עליי**

לעשות בעת הישמע אזעקה?

ת: המתגוררים בבתיים הבנויים בנייה קלה נדרשים לאתר בהם מרחב פנימי מוגן שישמש אותם בשעות הראשונות מתחילת ההתקפה. לאחר שעות ספורות מתחילת ההתקפה מומלץ לעבור לשהייה במקלט ציבורי או במקום מוגן אחר. כבר היום מומלץ לדעת ולהכיר את מקומו של המקלט הציבורי שבקרבת מקום מגוריך. באם אין כזה יש לתכנן מקום אחר.

בזמן חירום - בעת השמע אזעקה, עליך להיכנס למרחב המוגן שבחרת, לשכב ולהגן על הראש באמצעות הידיים.

4. **ש: אני גר בקומה אחרונה בבניין שלי ויש לי ממ"ד. האם להישאר בו**

או למצוא מקום אחר?

ת: כל אדם שיש בביתו ממ"ד (מרחב מוגן דירתי), גם אדם המתגורר בקומה אחרונה בבניין, יכנס אליו בעת השמע אזעקה. לממ"ד מעטפת של קירות בטון העמידים באופן מיטבי בפני הסיכונים העלולים להיווצר כתוצאה מפיצוץ קרוב.

5. **ש: אני גר בקומה שלישית ואחרונה בבניין שלי ואין לי ממ"ד. יש לי**

מקלט בקומת קרקע האם לרדת אליו כשתהייה אזעקה ?

ת: בזמן ירי טילים, אין לשהות בקומה העליונה של המבנה ללא ממ"ד או ממ"ק. אם ביכולתך להגיע למקלט בבניין שלך בתוך פרק הזמן העומד לרשותך באזור שבו אתה נמצא, זהו המרחב המוגן שלך. בכל מקרה מומלץ כבר היום לבחון ולתרגל את הכניסה למרחב המוגן אותו בחרת.

אם אינך מצליח להגיע למקלט בתוך פרק הזמן העומד לרשותך עליך לבחור בין שתי אפשרויות:

- **חדר מדרגות - במקום בו חדר המדרגות הינו פנימי יש לרדת קומה ולשהות בחדר המדרגות. מעטפת הדירות מסביב לחדר המדרגות יוצרת "שכבת הגנה" מצוינת.**
- **דירת שכנים. מומלץ לדבר על כך עם שכניך מראש.**

6. **ש: למה אי אפשר לבחור בשירותים כמרחב מוגן אם הוא הכי פנימי**

בבית שלי?

ת: חדרי שירותים, אמבטיה ומטבחים אינם מומלצים בשל אריחי הקרמיקה והמראות העלולים להתנפץ כתוצאה מההדף.

7. **ש: אני גר בבית פרטי עם קומה אחת, בלי מקלט ובלי חדר מדרגות. מה**

לעשות?

ת: בית חד קומתי מעניק ליושביו הגנה חלקית בלבד: ניתן לאתר בו חדר או מרחב פנימי שיספק הגנה נאותה מפני פגיעה בסביבת המבנה או בצידו, אך לא הגנה מפני פגיעה עליונה בבית. המתגוררים בבתי פרטיים חד קומתיים נדרשים לאתר בהם מרחב פנימי מוגן שישמש אותם בשעות הראשונות מתחילת ההתקפה. לאחר שעות ספורות מתחילת ההתקפה מומלץ לעבור לשהייה במקלט ציבורי או במקום מוגן אחר. כבר היום מומלץ לדעת ולהכיר את מקומו של המקלט הציבורי שבקרבת מקום מגורך.

8. **ש: האם המרחב הפנימי בבית שלי באמת מגן עלי?**

ת: פיקוד העורף יחד עם מדינות שונות בעולם עורכים מדי שנה ניסויים לבחינת אפקטיביות המיגון. באותם ניסויים מדמים את פגיעתם של טילים ורקטות בקרבתם של מבנים מסוגים שונים. בנוסף, חוקר הפיקוד את תוצאות ההתקפות על סביבה אזרחית בארץ ובחול"ל ומנתח היכן שהו אזרחים שנפגעו באותם התקפות.

מהניסויים והמחקר עולה מסקנה ברורה – **בחירה נכונה של מרחב פנימי מוגן במבנה בו אתה מתגורר ושהייה בו בעת התקפה - מצילה חיים!**

במלחמת לבנון השנייה ובמבצע "עופרת יצוקה" הוכח: מי ששהה בתוך מבנה ומי ששהה במרחב מוגן – כמעט ולא נפגע.

9. **ש: האם ניתן להשתמש בחניון תת-קרקעי למיגון?**

ת: כן, במידה ויש בכוונתך לשהות בחניון, החניון צריך להיות תת קרקעי ומאושר ע"י מהנדס כמתאים למיגון. המיגון הינו לאיום קונבנציונאלי בלבד.

אחריות וחוקיות בנושא המקלטים

1. ש: מה ההבדל בין סוגי המרחבים המוגנים השונים?

- א. **חד"ב** – חדר ביטחון - חדר מחוזק במרחב הדירה או בחצר הבנוי מעטפת בטון (בעובי 20 ס"מ) וכולל דלת וחלון העמידים בפני הדף (חדרי ביטחון נבנים אך ורק לאורך קו העימות - צפון).
- ב. **ממ"ד** – מרחב מוגן דירתי - חדר בנוי בטון במרחב הדירה, כולל דלת הדף וחלון הדף בעלי 2 חלקים: חלק חיצוני עשוי פלדה נגד הדף ורסס וחלק פנימי חד כנפי, צירי, האטום בפני גז (נבנה במבנים חדשים החל משנת 1992).
- ג. **ממ"ק** – מרחב מוגן קומתי - חדר בנוי בטון, הנמצא בחלל המשותף של הקומה ומיועד לדיירי מספר דירות. כולל דלת הדף, פתח חילוץ בתקרה וברצפה ושני צינורות אוורור (נבנה במבנים חדשים החל משנת 1992).
- ד. **ממ"ם** – מרחב מוגן מוסדי - זהה למרחב מוגן קומתי, נמצא במבנים מוסדיים.
- ה. **מרחב פנימי מוגן** – חדר אשר מיועד למי שאין ברשותו ממ"ד, ממ"ק או מקלט שניתן להגיע אליו תוך פרק הזמן העומד לרשותך ע"פ מקום מגוריך. החדר הפנימי ביותר במבנה אליו ניתן להגיע תוך פרק הזמן העומד לרשותך ע"פ מקום מגוריך. על החדר להיות בעל מינימום קירות חיצוניים, מינימום חלונות ופתחים.
- ו. **מקלט פרטי** - בנוי ממעטפת בטון נמצא בקומת הקרקע או במרתף. כולל דלת הדף עשויה פלדה, יציאת חירום עשויה פלדה, 60*80 ס"מ כוללים גומיות איטום.
- ז. **מקלט ציבורי** – מקלט הנמצא ברחוב ובעלות הרשות המקומית ומיועד לשרת מספר מבנים מאותו רחוב.
- ח. **שיפורי מיגון** - לחדר שביצעו בו שיפורי מיגון קבע, כלומר חיזוק תקרות/קירות, החלפת מסגרות וכו'.

2. **ש: המקלט הציבורי נעול ואיננו מוצאים את המפתח, אל מי לפנות?**
ת: הרשות המקומית תפתח את המקלטים בהתאם להנחיית פקע"ר בשעת **חירום בלבד**. בזמן שגרה, רוב המקלטים הציבוריים יישארו נעולים, מלבד המקלטים המשמשים למטרות שונות בשגרה (בתי כנסת ועוד).
3. **ש: המקלט הציבורי שמשמש אותנו בשעת חירום מוזנח. מי אחראי לאחזקתו?**
ת: ע"פ חוק הג"א סעיף 14א האחראיות לטיפול במקלטים אלו היא בידי הרשות המקומית.
4. **ש: העירייה אינה מטפלת בפנייתנו בנוגע למקלט הציבורי / להשתלטות דייר על המקלט בבניין – אנו רוצים להתלונן על תפקוד העירייה.**
ת: הרשות המקומית הינה הסמכות הבלעדית לאחזקת המקלטים הציבוריים וזו אחראיותה לתחזק אותם לקראת החירום, כפי שמשרתת את תושביה בתחומי החינוך, הרווחה והתברואה.
5. **ש: המקלט בבניין שלי מוזנח / אחד הדיירים השתלט על המקלט. מי אחראי לתחזק אותו / לפנות אותו?**
ת: מקלט בבית מגורים הינו רכושם של הדיירים והם אלו המופקדים על הטיפול בו. במקרה של שימוש במקלט ללא רשות הדיירים רשאי ועד הבית לפנות לעירייה אשר לה הסמכות על פי חוק לטפל במקרים מסוג זה. ע"פ חוק הג"א סעיף 14ד', רשאית הרשות לפנות את תכולת המקלט וזאת לאחר מתן הודעה בכתב 15 יום לפני הפינוי לגורם המשתלט.
6. **ש: הדלת / החלון בממ"ד שלי שבור. למי עליי לפנות?**
ת: הממ"ד שבביתך הינו באחריותך ולכן עליך לפנות למסגר מקצועי בתחום הממ"דים באופן פרטי. מומלץ לפנות לחברות שמספקות ציוד למרחבים מוגנים.

התרעה ופערי צפירה

1. ש: האזעקה לא פעלה, למה?

ת: הצופרים המותקנים ברחבי הארץ נועדו לשרת אך ורק את השהים מחוץ למבנים ולכן ייתכן שאזרח אשר שהה בביתו בתנאים מסוימים (חלונות הבית סגורים, טלוויזיה פועלת ועוד) לא ישמע את האזעקה. בשעת חירום, פיקוד העורף יפעיל מערכות נוספות להעברת ההתרעה לתושבים – הפעלת גלים שקטים ברדיו, התרעה בסלולאר ועוד.
לכן, חשוב לשאול את הפונה את השאלות הבאות -
איפה שהית בזמן האזעקה? במבנה או בחוץ? האם החלונות היו פתוחים או סגורים?
לצד זה, ייתכן כי הייתה תקלה בצופר ספציפי. הנושא ייבדק ע"י אנשי מקצוע.

2. ש: האם ההתרעה במלחמה מתבססת על אותם צופרים שמשמשים ליום העצמאות ויום הזיכרון?

ת: כן, אלה אותם צופרים.

3. ש: הצופר שליד ביתי משמיע קולות מוזרים / איתותים / לא מפסיק לצפור.

ת: ככל הנראה מדובר בתקלה בצופר. נדרש לרשום את פרטי האזרח, פרטי התלונה (אילו צלילים נשמעים) וכתובת מדויקת של הצופר / הפונה ע"מ לאפשר איתור הצופר הבעייתי.

4. ש: התקינו צופר מאוד קרוב לביתי ואני מבקש שיזיזו אותו.

ת: מיקום הצופר נקבע ע"י הרשות המקומית ע"פ יעוץ של פיקוד העורף. מיקום הצופר ישפיע על פיזור עוצמת האזעקה בעת הפעלה ומותקן ע"פ צרכי הרשות ובהתאם לתקנון.
עליך לפנות לקב"ט העירייה להגשת תלונה ובאחריות הרשות לבחון את בקשתך.

5. ש: הכורזית / דיווחית / ביפר שברשותי / ברשות המוסד אליו אני משתייך אינו פועל. מי אחראי לתקן אותו?

ת: עליך לפנות לגוף ממנו רכשת את האמצעי – חברת ביפר. אם מדובר בביפר לחירש, קיימת אחריות של שנה על חלקי המכשיר או תיקונים קטנים. אם המכשיר התקלקל או נרטב ואין אפשרות לתקנו, יחויב הזכאי לשלם את עלות התיקון או רכישת ביפר חדש.

6. ש: נגמרו לי הסוללות בביפר. מי אחראי לספק לי סוללות חדשות?

ת: מכשיר הביפר מגיע עם סוללות AAA אלקליין בלבד (כמו סוללות של שלט טלוויזיה). אין לשים סוללה אחרת. הדבר עלול לגרום לנזילה וקלקול המכשיר. האחריות להחלפה ורכישת סוללות חדשות הינה בידי מחזיק הביפר.

אוכלוסיות בעלות צרכים מיוחדים (נכים, קשישים)

1. ש: מהם העקרונות להכנת המרחב המוגן עבור אנשים בעלי צרכים

מיוחדים?

ת:

- הכנת המרחב המוגן מראש ואת הדרך אליו באופן שיתאים לצרכיו ויכולותיו של האדם בעל המוגבלות.
- ווידוא כי כל המכשירים והחפצים החיוניים לשימוש אותו אדם יהיו בהישג ידו (משקפיים, טלוויזיה, טלפון, תרופות, פקס, מחשב, טייפ וקלטות, אמצעי תנועה, מקל נחייה וכד'').
- מומלץ לארגן מקום לינה קבוע במרחב המוגן.

2. ש: מהם התנאים לקבלת זימונית עבור כבדי שמיעה?

ת: התנאים גובשו ע"י משרד הרווחה בתיאום עם ארגוני החרשים. להלן התנאים:

- בני 12 ומעלה
- ירידה בשמיעה של לפחות 50 דציבלים

3. ש: מהו התהליך לקבלת זימונית עבור כבד שמיעה?

ת: על מנת לקבל זימונית, עליך לאשר את זכאותך במשרד הרווחה – אגף השיקום, בטלפון 02-6708383/4 או באמצעות פקס 02-6703646 או בדוא"ל estergo@molsa.gov.il.

על המבקש לקבל זימונית להעביר לאגף השיקום טופס בקשה לקבלת זימונית לשעת חירום בצירוף כתב ויתור סודיות וצילום של תעודת הזהות ושל טופס בדיקת שמיעה – אודיוגרמה (זכאים שטרם מלאו להם 16 שנים יציגו תעודת זהות של אחד ההורים וספח המאשר גיל ומקום מגורים). העברת הטפסים יכולה להיעשות ישירות לאגף השיקום (באמצעות הדואר) או באמצעות גורמים אחרים שיקבעו ע"י משרד הרווחה. בדיקת הזכאות תתבצע ע"י קלינאית התקשורת הארצית באגף השיקום של משרד הרווחה.

4. חרשים ועיוורים

כבדי ראייה	כבדי שמיעה	
<ul style="list-style-type: none"> • ארגון המרחב המוגן והדרך אליו לנגישות ולנוחות מירבית • פינוי כל החפצים העלולים להפריע לתנועה 	<p>ככלל האוכלוסייה</p>	<p>הכנת המרחב המוגן</p>
<p>הכנת הציוד הנדרש לכלב הנחייה אם יש:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ערכת חירום לכלב ל-7 ימים לפחות • צעצוע • רצועת הולכה • מחסום פה • קערה • פנקס חיסונים • רישיון בתוקף • תמונה של הכלב 	<p>מכשירי שמיעה, אביזרים לניקוי וסוללות נוספות, מקלט טלוויזיה, מערכת הגברה, פקס, נייר וכלי כתיבה, טלפון נייד ומטען, זימונית וסוללות, תג מזהה, לחצן מצוקה, משרוקית / פעמון לקריאה לעזרה וכד')</p>	<p>ציוד יעודי</p>
<p>כרטיס זיהוי אישי הכולל: שם ושם משפחה, מספר ת"ז, קופת חולים ושם הרופא המטפל, שם המטפל הצמוד, רשימת תרופות בשימוש, סוג הדם, צרכים מיוחדים, רגישויות, דגשים רפואיים, מספרי טלפון של קרובי משפחה</p>	<p>מומלץ לשהות במרחב המוגן עם איש קשר ומתרגם</p>	<p>דגשים</p>

מוגבלי תנועה והסובלים מבעיות רפואיות

בעיות רפואיות	מוגבלי תנועה	
ככלל האוכלוסייה	<ul style="list-style-type: none"> • ארגון המרחב המוגן והדרך אליו לנגישות ולנוחות מירבית • פינוי כל החפצים העלולים להפריע לתנועה 	הכנת המרחב המוגן
<ul style="list-style-type: none"> • הצטיידות במסמכים רפואיים חתומים בידי רופא מטפל המצוין בהם – מצב בריאותי, רשימת תרופות ומינון נדרש, רשימת בדיקות שגרתיות שנדרש לעבור ומרשם נוסף. • עריכת רשימה של תרופות שאסור לאותו אדם לקחת. • ווידוא הימצאות מלאי תרופות שיספיק לכל תקופת החירום 	<ul style="list-style-type: none"> • סוללות נוספות לכיסא גלגלים ממונע • ערכה לתיקון תקר ומילוי אוויר • זוג כפפות כבדות לצורך סיבוב גלגלים בדרכים משובשות 	ציוד יעודי
<p>מרותקים לבית – נדרש לוודא רישום אותו אדם ברשימות לשכות הבריאות, לשכות הרווחה וקופות החולים</p>	<p>אחסון תיק חירום באריזה שמתחברת לכיסא הגלגלים / הליכון / קלנוע</p>	דגשים

בעלי מוגבלות נפשית / שכלית / התפתחותית ואוטיזם

בעלי מגבלה שכלית, התפתחותית ואוטיזם	בעלי מוגבלות נפשית	
יצירת אווירה רגועה במרחב המוגן ועיסוק מהנה ומרגיע לאותו אדם	ככלל האוכלוסייה	הכנת המרחב המוגן
<ul style="list-style-type: none"> • הכנת תרופות, עזרים נדרשים וציוד אישי לאותו אדם • לבוש חלופי, מוצרי הגיינה • הצטיידות במספרי טלפון ופקס, כתובות דואר אלקטרוני ובקהילות 	<p>הצטיידות במלאי תרופות מספיק לכל תקופת החירום, במרשם ובמסמכים המפרטים את אופן הטיפול באותו אדם</p>	ציוד יעודי
<ul style="list-style-type: none"> • רצוי לתרגל את האדם המוגבל בפעולות הנדרשות לכניסה ולשהייה במרחב מוגן ואת ההתנהגות הנדרשת בעת חירום • הכנת תוכנית חירום ע"י המטפל – צרכים ייחודיים של המטופל • מומלץ לפנות לארגון הרלוונטי או למוקד העירוני מבעוד מועד כדי להבטיח מראש שיהיה מי שיסייע 	<p>המרפאות ויחידות השיקום בקהילה ערוכות למתן מענה שגרתי ודחוף</p>	דגשים

היערכות קשישים

1. ש: מהם העקרונות להיערכות קשישים למצבי חירום?

ת:

- יש לאפשר לקשיש, במידת האפשר, לבצע פעולות באופן עצמאי לחיזוק תחושת המסוגלות האישית והשליטה שלו במצב.
- יש לאפשר לקשיש לעזור לקשישים בעלי מסוגלות נמוכה יותר
- נדרש להכין ציוד לשהייה במרחב המוגן – תרופות, זוג משקפיים נוסף וכד'.
- במסגרת הכנת תוכנית החירום המשפחתית, יש לשלב בסדר הפעולות גם את המענה לצורכי הקשיש.
- נדרש להכין כרטיס זיהוי אישי לכל קשיש - שם ושם משפחה, מספר ת"ז, קופת חולים ושם הרופא המטפל, שם המטפל הצמוד, רשימת תרופות בשימוש, סוג הדם, צרכים מיוחדים, רגישויות, דגשים רפואיים, מספרי טלפון של קרובי משפחה.
- יש להדריך את הקשיש על הפעולות הנדרשות לביצוע בעת הישמע אזעקה ושהייה ממושכת במרחב המוגן.

תרגיל מוסדות רווחה

1. **ש: מדוע מתרגלים את מוסדות הרווחה?**
ת: מטרת התרגיל הינה הגברת מוכנות והערכות מוסדות משרד הרווחה, להתנהגות אפקטיבית במצבי חירום, בתרחיש של נפילת טילים.
2. **ש: האם יתורגלו מוסדות רווחה בכל הארץ?**
ת: כן. יתורגלו ויבוקרו מאות מוסדות רווחה ברחבי הארץ.
3. **ש: מתי מתקיים תרגיל מוסדות רווחה?**
ת: התרגיל מתקיים ב-21 ליוני 2011.
4. **ש: האם התרגיל פורסם באמצעי התקשורת?**
ת: מידע אודות התרגיל פורסם דרך דובר צה"ל ודוברות משרד הרווחה לאמצעי התקשורת השונים.
5. **ש: מה יידרש מהשוהים במוסד המתורגל לעשות?**
ת: השוהים במוסד ידרשו לתרגל כניסה למרחב המוגן תוך הקפדה על דגשים ספציפיים לאוכלוסיות עם צרכים מיוחדים.
6. **ש: האם אין חשש שתרגיל מסוג זה יבהיל את השוהים?**
ת: סגל המוסדות תודרך ע"י מדריכים של פיקוד העורף אודות התרגיל וההנחיות. הדרכה לשוהים והכנה מוקדמת מועברת ע"י סגל המוסד בהתאם לאוכלוסייה השוהה בו.
7. **ש: האם יתורגל פינוי המוסדות?**
ת: במסגרת תרגילי השטח של פיקוד העורף בין התאריכים 22-23/6/2011 יתקיימו מספר מצומצם של תרגילים בהם יפנו מוסדות.
8. **ש: האם מתוכנן פינוי מוסדות רווחה בחירום?**
ת: ככלל, אין כוונה לפנות מוסדות רווחה בשעת חירום אלא אם כן המוסד נפגע או נמצא באזור סיכון. ההחלטה על פינוי מוסד בשעת חירום הינה משותפת למשרד הרווחה ולפקע"ר.